

Sygn. akt I C 520/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 stycznia 2017 r.

SĄD OKRĘGOWY w ŁOMŻY w WYDZIALE I CYWILNYM,

w składzie:

PRZEWODNICZĄCY: SSO ANDRZEJ KORDOWSKI

PROTOKOLANT: ANNA SOBIESKA

po rozpoznaniu w dniu 16 stycznia 2017r. w Łomży

na rozprawie,

sprawy z powództwa G. W.

przeciwko J. W.

o zapłatę

I. powództwo oddała;

II. zasądza od powoda G. W. na rzecz pozwanej J. W. kwotę 5.631,32 zł. tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 520/15

UZASADNIENIE

Pozwany G. W. w pozwie skierowanym przeciwko J. W. wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 111.330 zł wraz z odsetkami ustalonymi zgodnie z łączącą strony umową, tj. od 14.09.2010 r. do 22.12.2014 r. w wysokości 10% i od 23.12.2014 r. do dnia zapłaty w wysokości 8%. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego wedle norm przepisanych.

Swoje żądanie uzasadnił łączącą strony umową pożyczki zawartą 14.09.2010 r. Wskazał, że na podstawie ww. umowy powód udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 65.000 zł, którą to kwotę pozwana zobowiązała się oddać do 14.09.2011 r. wraz z odsetkami. Pozwana do dnia wniesienia pozwu nie wywiązała się z umowy. Podał, że na kwotę dochodzoną pozwem składa się należność główna oraz skapitalizowane odsetki.

Pozwana J. W. reprezentowana wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Podniosła, że z powodem nie łączyła ją żadna umowa pożyczki, zaprzeczyła by podpisywała jakikolwiek dokument umowy, czy była obecna przy jego sporządzaniu. Podała, że nigdy nie otrzymała od powoda żadnych pieniędzy. Wskazała, że przed wyjazdem z kraju zostawiła powodowi podpisane in blanco kartki celem wykorzystania ich przy sprzedaży pojazdu, który stanowił majątku wspólny jej i powoda. Podała, że strony były małżeństwem, które zostało rozwiązane przez rozwód w dniu 31.12.2009 r. z wyłącznej winy G. W.. Jeszcze przed rozwodem powód znęcał się nad rodziną, za co został prawomocnie skazany. Strony nie były zamożne, powód nie miał możliwości zgromadzenia środków pieniężnych na poczynienie takich oszczędności. Podpisane przez nią in blanco kartki powód wykorzystał także do sporządzenia bez jej wiedzy i zgody innych dokumentów, które wykorzystał przed Sądem Rejonowym w Zambrowie i Zarządem Mienia (...) Sp. z o.o. w Z..

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

G. W. i J. W. byli małżeństwem. Związek małżeński zawarli w dniu 14.08.1993 r. Ze związku strony mają troje dzieci.

W trakcie trwania małżeństwa J. W. prowadziła własny zakład fryzjerski, G. W. pracował dorywczo świadcząc usługi remontowo-budowlane. Strony nie osiągały dużych dochodów, jednak pozwalały one im na przeżycie.

Stosunki między stronami nie układały się dobrze. Pozwany nadużywał alkoholu, znęcał się fizycznie i psychicznie nad żoną i dziećmi. Pozwany okresowo przebywał w Zakładzie Karnym (zeznania pozwanej prot. el nagranie od 00:23:58 do 00:39:53 minuty, prot. k. 230v-231).

W dniu 03.11.2009 r. J. W. wniosła pozew przeciwko G. W. o rozwód. Sąd Okręgowy wyrokiem z 31.12.2009 r. w sprawie I C 693/09 rozwiązał przez rozwód małżeństwo stron – z winy G. W.. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi stron Sąd powierzył J. W. i pozbawił tej władzy G. W. oraz zakazał G. W. wszelkich kontaktów z dziećmi. Sąd zobowiązał także obie strony do ponoszenia kosztów utrzymania małoletnich dzieci i w związku z tym zasądził od pozwanego alimenty w łącznej kwocie po 600 zł miesięcznie (akta Sądu Okręgowego w Łomży I C 693/09).

W dniu 16.09.2010 r. J. W. wyjechała do Anglii (zeznania B. P. prot. el. nagranie od 00:15:58 do 00:23:13 minuty, prot. k. 82). Przed wyjazdem pozostawiła G. W. kilka kartek podpisanych przez nią in blanco, celem użycia ich przy sprzedaży samochodu, który była zarejestrowany na jej nazwisko, ale stanowił majątku wspólny stron (zeznania pozwanej prot. el nagranie od 00:23:58 do 00:39:53 minuty, prot. k. 230v-231).

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Zambrowie z 13.01.2012 r. sygn. akt II K 415/11 został uznany za winnego tego, że w dniu 27.07.2011 r. w ciągu 5 lat po odbyciu kary 10 miesięcy pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, dokonał rozboju na J. W., tj. czynu z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz tego, że w okresie od 10.11.2010 r. do 05.07.2011 r. kierował telefonicznie wobec J. W. groźby pozbawienia jej życia, które wzbudziły w niej uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, tj. czynu z art. 190 § 1 k.k. i za to został skazany na karę łączną 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Jednocześnie Sąd orzekł wobec G. W. środek karny w postaci zakazu zbliżania się do J. W. oraz nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną na okres 6 lat (akta SR w Zambrowie II K 415/11).

W dniu 11.01.2013 r. J. W. złożyła wniosek o wszczęcie wobec G. W. postępowania egzekucyjnego celem wyegzekwowania należności alimentacyjnych. Postępowanie egzekucyjne prowadzone jest przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Zambrowie sygn. Kmp 58/13 (akta Kmp 58/13).

Postanowieniem z 18.11.2014r. sygn. akt I Ns 41/13 Sąd Rejonowy w Zambrowie ustalił skład majątku objętego wspólnością ustawową J. W. i G. W., którego wartość określił na kwotę 8.120 zł. Na skutek dokonanego podziału majątku wspólnego Sąd zasądził od J. W. na rzecz G. W. tytułem spłaty kwotę 3.560 zł. Wierzytelność ta została zajęta przez Komornika Sądowego w postępowaniu egzekucyjnym Kmp 58/13 (akta SR w Zambrowie I Ns 41/13, akta Kmp 58/13).

W dniu 26.06.2014 r. G. W. złożył wniosek do Sądu Rejonowego w Zambrowie o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku rozwodowego w części zasądzającej alimenty. Do akt sprawy G. W. dołączył oświadczenie z podpisem J. W., w którym zapisano że J. W. otrzymała od G. W. kwotę 26.500 zł na poczet alimentów. Wyrokiem z 04.11.2014 r. sygn. akt III RC 58/14 Sąd Rejonowy w Zambrowie powództwo oddalił (akta SR w Zambrowie III RC 58/14).

W dniu 27.08.2015 r. G. W. wystąpił z pozwem przeciwko J. W. żądając zapłaty kwoty 111.330 zł z tytułu umowy pożyczki z 14.09.2010 r.

Według treści umowy pożyczki z dnia 14.09.2010 r. powód G. W. pożyczył pozwanej J. W. kwotę 65.000 zł, a pozwana zobowiązała się zwrócić całą kwotę do 14.09.2011 r. wraz z odsetkami w wysokości 10% w skali rocznej, a w przypadku

niedotrzymania terminu zwrotu zobowiązała się do zapłaty odsetek karnych w wysokości 2% w skali miesięcznej. Pod umową widnieją podpisy powoda i pozwanej oraz podpisy i dane świadków: A. A. i G. F. (k. 6, 24). Do pozwu dołączył również wezwanie do zapłaty z 28.05.2015 r. G. W. (k. 7).

J. W. nie uczestniczyła w spisaniu ww. umowy, ani nie pożyczała od G. W. żadnych pieniędzy. Nie wiedziała, że umowa została sporządzona. O spisanie treści umowy G. W. poprosił A. A.. Przy spisaniu umowy był obecny także G. F.. Do spisania umowy G. W. posłużył się jedną z kartek papieru podpisanych in blanco przez J. W. i pozostawionych przez nią G. W. przed wyjazdem do Anglii w 2010 r. (zeznania świadka A. A. prot. el. nagranie od 00:03:36 do 00:15:51 minuty, prot. k. 81v-82, opinia k. 124-130, zeznania G. F. złożone w postępowaniu przygotowawczym PR Ds. 44.2016 k. 214v).

Oprócz umowy pożyczki ww. sposób została także spisana umowa najmu lokalu użytkowego oraz oświadczenie o zapłacie przez powoda tytułem alimentów kwoty 26.500 zł, które powód przedłożył do sprawy sygn. akt III RC 58/14 Sądu Rejonowego w Zambrowie (k. 107, zeznania świadka A. A. prot. el. nagranie od 00:10:30 do 00:12:45 minuty, prot. k. 81v, opinia k. 172-173, zeznania G. F. złożone w postępowaniu przygotowawczym PR Ds. 44.2016 k. 214v).

Prokuratora Rejonowa w Zambrowie prowadzi postępowania w sprawie wypełnienia w dniu 14.09.2001 r. blankietu opatrzonego podpisem J. W. niezgodnie z jej wolą i na jej szkodę, tj. o czyn z art. 270 § 2 k.k. (k. 194-214). Sprawa prowadzona jest pod sygn. PR Ds. 44.2016 i została zawieszona (k. 189).

G. W. w okresie od 2005 r. do 2009 r. nie korzystał ze świadczeń pomocy społecznej. W 2010 r. czterokrotnie otrzymał pomoc finansową w postaci zasiłków celowych oraz zasiłków okresowych z powodu bezrobocia (k. 61, 62).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Stosowanie do treści art. 6 k.c. strona, która z określonego faktu wywodzi skutki prawne, zobowiązana jest ten fakt udowodnić, co za tym idzie winna wskazać dowody na potwierdzenie zaistnienia faktu stosowanie do art. 232 k.p.c. W świetle ww. przepisów powód jako występujący z żądaniem zwrotu pożyczki, powinien wykazać zawarcie umowy i w jej ramach przekazanie pozwanej jako pożyczkobiorcy przedmiotu pożyczki.

Powód na dowód zawarcia umowy pożyczki przedłożył pisemną umowę opiewającą na kwotę dochodzoną pozwem oraz podpisaną przez strony oraz dwóch świadków. Pozwana kategorycznie zaprzeczała, aby zawierał z powodem jakąkolwiek umowę i otrzymała od niego jakiegokolwiek pieniądze. Odnośnie przedłożonej przez powoda umowy pożyczki pozwana nie zaprzeczała, aby podpis widniejący pod treścią umowy był podpisem przez nią złożonym, twierdziła jednak, że podpis ten został złożony in blanco i kartka z tym podpisem została przez powoda wykorzystana bez jej woli i wiedzy. Pozwana w ten sposób zakwestionowała, że złożyła oświadczenie zawarte w tym dokumencie. Ciężar dowodu w tym przedmiocie spoczywał na pozwanej. Dokument przedłożony przez powoda jako dokument prywatny (art. 245 k.p.c.) korzysta bowiem z domniemania, które obejmuje to, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Domniemanie to jest wzruszalne i w okolicznościach sprawy to pozwana, który zaprzeczała prawdziwości tego dokumentu i twierdziła, że zawarte w nim oświadczenie od niej nie pochodzi, obowiązana była tę okoliczność udowodnić (art. 253 k.p.c.). Uwzględniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy podzielił w całości argumentację pozwanej.

Zeznania powódki w całości znalazły potwierdzenie w zeznaniach świadków A. A. i G. F.. Świadek A. A. podała, że powód poprosił ją o spisanie treści umowy pożyczki i o to, aby została świadkiem jej zawarcia. Przyznała, że spisała treść umowy zgodnie z dostarczoną jej przez powoda umową wydrukowaną z internetu. Wskazała, że treść umowy została napisana na czystej kartce, która była podpisana in blanco przez pozwaną. W trakcie spisania treści umowy

J. W. była nieobecna. Umowa została spisana przy obecności powoda oraz pana F.. Umowa była spisana w 2010 lub 2011 r. Świadek zeznała także, że w ten sposób zostały spisane inne dokumenty o alimenty i o wynajem lokalu. J. W. przy tym nie było (k. 81v, nagranie od 00:03:54 do 00:12:45 minuty). Świadek A. A. złożyła identyczne zeznania w postępowaniu przygotowawczym, wszczętym na skutek zawiadomienia pozwanej o możliwości popełnienie przez pozwanego czynu 270 § 2 k.k. (k. 206v-207). Okoliczności sporządzenia umowy pożyczki przedstawione przez świadka A. A. znajdują potwierdzenie w zeznaniach G. F., drugiej osoby wskazanej w umowie jako świadek. G. F. słuchany w postępowaniu przygotowawczym sygn. PR Ds. 44.2016 zeznał, że podpisał się własnoręcznie pod dokumentem umowy pożyczki z 14.09.2010 r. oraz dokumentem oświadczenie z 14.09.2010 r. jako świadek. Przy podpisywaniu dokumentów była obecna A. A. i powód. Świadek zeznał, że J. W. wówczas nie było. Nadto świadek wskazał, że treść dokumentów spisywała A. A. (k. 214v).

Zeznania świadków w całości zasługiwały na wiarę, były one spójne i logiczne. Świadców w sposób zbieżny opisali okoliczności sporządzenia umowy. Z ich zeznań jednoznacznie wynikało, że pozwana nie była obecna podczas tej czynności. Z zeznań A. A. wynikało, że treść umowy została sporządzona przez świadka na kartce papieru podpisanej in blanco przez pozwaną.

Zeznania pozwanej oraz ww. świadków korelują nadto z treścią opinii biegłej sądowej w dziedzinie kryminalistycznego badania pisma i dokumentów. Na podstawie wyników przeprowadzonych badań biegła stwierdziła, że podpis o brzmieniu (...) znajdujący się na umowie jest autentycznym podpisem pozwanej, a treść umowy pożyczki oraz dane A. A. znajdujące się na tej umowie zostały nakreślone przez tę samą osobę (k. 130). Biegła potwierdziła także autentyczność podpisu pozwanej na dokumencie oświadczenia z 14.09.2010 r. oraz na umowie najmu lokalu użytkowego (k. 172-173). Sąd w całości podzielił opinię biegłej a strony nie zgłaszały co do niej zastrzeżeń.

Mając na uwadze wyżej przedstawione dowody Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie udowodnione zostało, że pozwana nie złożyła podpisu pod treścią umowy pożyczki, z której powód wywodzi swoje żądanie, tylko złożyła podpis na czystej kartce papieru, która następnie bez jej woli i wiedzy została uzupełniona o tę treść. Treść umowy została spisana przez inną osobę na kartce papieru podpisanej przez pozwaną in blanco, którą powód zadysponował do celów przez strony nieuzgodnionych. Pozwana obaliła zatem domniemanie wynikające z art. 245 k.p.c.

Powód natomiast w żaden sposób nie wykazał, że doszło do przeniesienia na rzecz pozwanej własności kwoty dochodzonej pozwem, aby wydał pozwanej jakąkolwiek kwotę tytułem pożyczki. W swojej inicjatywie dowodowej powód ograniczył się tylko do przedłożenia umowy i twierdził, że w tym samym dniu przy obecności świadków wręczył pozwanej pieniądze, które pozwana przeliczyła w całości (k. 230, nagranie od 00:14:41 do 00:22:40 minuty). A. A. i G. F. zgodnie jednak zeznali, że w ich obecności powód nigdy nie przekazywał pozwanej pieniędzy (k. 214, k. 81v nagranie od 00:06:06 do 00:07:49 minuty).

P. dowodowe wykazało również, że powód nie posiadał oszczędności, ani majątku który mógłby spieniężyć i uzyskać kwotę potrzebną na udzielenie pożyczki pozwanej. Powód w żaden sposób nie wykazał, że mógł zgromadzić kwotę 65.000 zł. Powód prowadził działalność w postaci usług remontowo-budowlane, ale nie wykazał jakie dochody z tego osiągał. Tymczasem z akt sprawy o podział majątku wspólnego wynika, że strony przez okres trwania małżeństwa zgromadziły bardzo skromny majątek w postaci ruchomości, które zostały oszacowane na kwotę około 8.000 zł. Z akt komorniczych wynika, że powód nie realizował obowiązku alimentacyjnego względem swoich dzieci przez co została wszczęta egzekucja komornicza, a sam pozwany tuż przed sporządzeniem umowy korzystał ze świadczeń z pomocy społecznej. Przyjęciu, że powód udzielił pozwanej pożyczki przeciwstawiają się także zasady doświadczenia życiowego z uwzględnieniem relacji panujących między stronami. W trakcie spisywania umowy strony były już po rozwodzie, pozwana była zdecydowana definitywnie zerwać stosunki z powodem.

Dlatego Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom powoda. Powód przedstawił okoliczności zawarcia rzekomej umowy pożyczki, które były sprzeczne z całością zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i w aspekcie zasad doświadczenia życiowego i logiki nierealne. Nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność posiadanych przez siebie oszczędności.

Powyższe zdaniem Sądu Okręgowego potwierdza, że do zawarcia umowy pożyczki pomiędzy powodem a pozwaną faktycznie nie doszło, a co za tym idzie powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od powoda na rzecz pozwanej koszty procesu, na które składały się poniesione przez nią koszty opinii biegłego (1.000 zł i 1.014,32 zł), koszty zastępstwa prawnego ustalone na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w zw. z 21 Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (3.600 zł) oraz koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17 zł).